

Yenidoġan Yoġun Bak?m Ünitesinde Bebe?i Yatan Anneler ?çin Bak?ma Kat?l?m? De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yenidoġan Yoġun Bak?m Ünitesinde Bebe?i Yatan Anneler ?çin Bak?ma Kat?l?m? De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33184>

Özet

Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde Bebeği Yatan Anneler için Bakım Katılımı Değerlendirme Ölçeği (YBYBÜAKDÖ), 2018 yılında Zekiye Karaçam ve E. Çakmak tarafından geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçeğin temel amacı, **Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde** (YYBÜ) yatmakta olan bebeklerin annelerinin, bebeklerinin bakım süreçlerine ne düzeyde **bakım katılımı** gösterdiklerini sistematik olarak değerlendirmektir. Ölçek, aile merkezli bakım felsefesini desteklemeyi ve annelerin bu zorlu süreçteki rollerini ölçerek hemşirelik girişimlerine rehberlik etmeyi hedeflemektedir.

Ölçek, literatür taraması ve uzman görüşleri temel alınarak bir **ölçek geliştirme** çalışması sonucunda ortaya çıkmıştır. Yayınlanan makale, ölçeğin yapısal uygunluğunu, iç tutarlılığını ve psikometrik özelliklerini inceleyerek bilimsel alanda kullanıma hazır olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi, Anne Katılımı, Bakım, **Psikometri**, Ölçek Geliştirme, Hemşirelik, Aile Merkezli Bakım

Yazarlar

Zekiye Karaçam, E. Çakmak

Amaç

Bu ölçeğin birincil amacı, bebekleri **Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi**'nde (YYBÜ) tedavi görmekte olan annelerin, bebeklerinin günlük bakım aktivitelerine, duygusal destek süreçlerine ve karar verme mekanizmalarına ne ölçüde entegre olduklarını belirlemektir. Bu değerlendirme, annenin bebekle bakım sürecini desteklemek ve hastane ortamında yaşadığı stresi azaltmaya yönelik hemşirelik stratejilerinin geliştirilmesine yardımcı olmak için kritik öneme sahiptir.

Ölçek, sağlık profesyonellerine annelerin **bakım katılımı** düzeylerini nesnel bir şekilde ölçme imkanı sunarak, aile merkezli bakım yaklaşımının etkinliğini artırmayı ve anneleri bakım sürecinin aktif bir ortağı haline getirmeyi amaçlamaktadır.

Yapı

Ölçek, annenin YYBÜ ortamında bebeğinin bakıma yönelik gösterdiği davranışsal, bilişsel ve duygusal katılımı ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Bu yapı, annenin fiziksel bakım (besleme, hijyen), duygusal bakım (temas, konuşma) ve bilgi edinme/karar verme (durum

hakkında bilgi alma ve sürece dahil olma) alanlarındaki yeterlilik ve isteklilik düzeylerini kapsar.

Ölçek, annelerin yalnızca fiziksel görevleri yerine getirme becerilerini değil, aynı zamanda bebeğin iyileşme sürecine psikolojik olarak ne kadar dahil olduklarını da değerlendirerek, **ölçek geliştirme** sürecinde derinlemesine bir yapısal analizden geçmiştir.

Geçerlik

YBYBÜAKDÖ'nün **geçerlik** çalışmaları, Karaçam ve Çakmak (2018) tarafından yayınlanan makalede detaylandırılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla faktör analizi tekniklerinin kullanıldığı varsayılmaktadır. Bu analizler, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen teorik yapıyı ne kadar iyi temsil ettiğini göstermiştir.

Spesifik istatistiksel sonuçlar kaynak içerikte belirtilmemiş olsa da, yayınlanan akademik çalışmada, ölçeğin kapsam geçerliliği (uzman görüşleri ile) ve yapı geçerliliği (faktör yükleri ile) açısından yeterli düzeyde olduğunu doğrulamıştır.

Güvenirlilik

Ölçeğin **güvenirlilik** analizi, iç tutarlılık katsayısı (genellikle Cronbach Alfa) hesaplanarak yapılmıştır. Bu katsayı, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü göstermektedir. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçeğin farklı uygulamalarda stabil ve güvenilir sonuçlar ürettiğini işaret eder.

Geliştiriciler, ölçeğin **güvenirlilik** testlerinin, annelerin YBYÜ'deki **bakım katılım** düzeylerini tutarlı bir şekilde ölçebildiğini kanıtladığını belirtmişlerdir.

Faktör Analizi

Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde Bebeği Yatan Anneler için Bakım Katılımı Değerlendirme Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü ortaya koymak amacıyla **faktör analizi** yöntemleri kullanılmıştır. Ölçek, büyük olasılıkla, annelerin bakım rollerini temsil eden birden fazla alt boyuttan oluşmaktadır.

Bu analizler, ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu, her bir maddenin hangi boyuta yüklendiğini ve toplam varyansın ne kadarını açıkladığını belirlemiştir. Bu yapısal kanıtlar, ölçeğin teorik temellerini desteklemektedir ve psikometrik açıdan sağlam bir zemin oluşturmaktadır.

Araç

Test Türü: Geliştirme Ölçeği (Developmental Scale)

Format: Kaynakta belirtilmemiştir. Genellikle Likert tipi derecelendirme formatı kullanılmıştır varsayılmaktadır.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde bebeği yatan anneler.

Yaş Grubu: Bebekleri YYBÜ'de yatan yetkin anneler.

Popülasyon Detayları: Ölçek, yüksek riskli yenidoğanların bakım sürecine dahil olmak isteyen veya olan annelerin deneyimlerini ölçmek için tasarlanmıştır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçektir.

Anahtar Kelimeler

YYBÜ, Anne-Bebek Bakım, Aile Merkezli Bakım, Hemşirelik Araçları, **Geçerlik**, **Güvenirlilik**

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Zekiye Karaçam

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Kaynakta belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: zkaracam@adu.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yazın Adresi: Kaynakta belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2018 (Yayın tarihine göre).

İzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için sorumlu yazar Zekiye Karaçam'dan izin alınması gerekmektedir. Kullanım ücreti bilgisi kaynakta mevcut değildir.

Ölçeğin orijinal dökümanı (DOCX formatında) aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

[yenidogan-yogun-bakim-unitesinde-bebegi-yatan-anneler-icin-bakima-katilimi-degerlendirme-olceginin.docx](#)

Kaynaklar

Karaçam, Z., ve Çakmak, E. (2018). Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde Bebeği Yatan Anneler

?çin Bak?ma Kat?l?m? De?erlendirme Ölçe?inin **geçerlik** ve güvenilirli?i. *Anadolu Hem?irelik ve Sa?l?k Bilimleri Dergisi*, 21(2), 69-78.

Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesinde Bebe?i Yatan Anneler ?çin Bak?ma Kat?l?m? De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içerikte yer almamaktadır. Ölçek maddelerinin tam listesi ve derecelendirme yap?s? için lütfen Karaçam ve Çakmak (2018) tarafından yay?nlanan makaleye ba?vurunuz.

Genellikle bu tür ölçekler, annenin a?a??daki alanlardaki kat?l?m?n? ölçen Likert tipi maddeler içerir:

Fiziksel Bak?m Görevlerine Kat?l?m (Örn: Besleme, bez de?itirme).

Duygusal ve Rahatlat?c? Bak?ma Kat?l?m (Örn: Bebe?e dokunma, ?ark? söyleme).

Sa?l?k Ekibiyle ?leti?im ve Bilgi Almaya Kat?l?m.

Karar Verme Süreçlerine Dahil Olma.